

## **Virker akutpakkerne?**

**De lediges vurderinger af den ekstraordinære indsats  
til personer med risiko for at miste dagpengereetten**

**Maj 2013**

**Undersøgelse lavet af Akademikerne i samarbejde med de  
akademiske a-kasser (AAK, IAK, MA, CA og AJKS)**

## Indhold

Sammenfatning .....	3
1. Indledning.....	6
2. Den første akutpakke .....	7
2.1. Indsatsen i a-kassen .....	7
2.2. Indsatsen i jobcenteret.....	10
3. Akutjob-ordningen.....	19
4. Den særlige uddannelsesydelse .....	25
5. Karakteristik af ledige akademikere med risiko for tab af dagpengeretten.....	30
6. Metode for dataindsamling.....	38

## Sammenfatning

Regeringen iværksatte i efteråret 2012 tre på hinanden efterfølgende initiativer med henblik på at hjælpe personer med risiko for at miste dagpengereetten. 1) Akutpakken fra august med det særlige jobberedskab i a-kasser og jobcentre og tilbud om personlig jobformidler. 2) Akutjob-ordningen fra oktober, hvor 12.500 'akutjob' skulle synliggøres overfor målgruppen. 3) Ordningen med den særlige uddannelsesyndelse fra finanslovsaftalen i november, hvor der tilbydes offentlig forsørgelse samt en særlig uddannelsesindsats til ledige, der mister dagpengereetten i første halvår 2013.

Akademikerne har i samarbejdet med de fem akademiske a-kasser gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle ledige akademikere med risiko for at miste dagpengereetten, med henblik på at indsamle og sammenfatte de lediges vurderinger af de ekstraordinære initiativer.

25 % af alle personer, som har modtaget et såkaldt akutbrev, har responderet på undersøgelsen. Nedenfor gives et resumé af rapportens hovedkonklusioner.

### Vurderinger af den første akutpakke

#### *Begrænset udbytte af jobberedskabet i a-kasserne og hos jobcentre*

- 46 % af målgruppen har haft dialog med jobberedskabet i a-kassen. 70 % har været i dialog med jobcenterets jobberedskab.
- Kun knap hver fjerde, som har haft samtaler med jobberedskabet i a-kassen, oplever, at de i høj grad eller i nogen grad har forbedret deres jobsøgning som et resultat af dialogen.
- Samme udbytte vurderes af jobberedskabet, som jobcenteret har ansvaret for. Også her har kun knap hver fjerde i høj grad eller i nogen grad fået forbedret deres jobsøgning som et resultat af akutpakken. Det hører med til billedet, at jobcentrene – modsat a-kasserne – har fået tilført ekstra ressourcer til opgaven.
- Udbyttet er endnu lavere, hvis det måles i forhold til hhv. jobafklaring og tro på at finde beskæftigelse.
- Der ses dog geografiske forskelle i kvaliteten af indsatsen. Udbyttet af akutpakken vurderes klart højest i Århus – både målt i forhold til København og mindre kommuner.
- De jobcentre, som udliciterer jobberedskabet til en anden aktør, opnår højere udbytte sammenlignet med de jobcentre, som selv forestår jobberedskabet.

*Akutpakken er ikke implementeret efter "ånden" i aftalen – hjælp til virksomhedskontakt er stort set fraværende*

- Akutpakken er blevet udfoldet som et **samtaleberedskab** snarere end et **jobberedskab**. Mere end halvdelen af personerne, som har været del af jobcentrenes akutindsats, har slet ikke modtaget hjælp til hverken at finde job eller aktivering. Kun 9 % har fået hjælp til at finde ordinære faste job.
- Der er i jobberedskabet stort set ingen fokus på jobrotation og opkvalificeringsjob, selvom disse redskaber er fremhævet som indsatsområder i aftalen om akutpakken.
- Langt fra alle har fået tildelt en personlig jobformidler. 23 % har ikke fået tilbudt en personlig jobformidler, og yderligere 13 % har ikke ønsket at få en sådan formidler tilknyttet.

- Blandt dem, som har erfaring med at få en personlig jobformidler tilknyttet, er der kun 20%, som har fået hjælp til at få kontakt til virksomheder.

*A-kasserne er væsentlig bedre til at rådgive om regler og muligheder i forbindelse med tab af dagpengeretten i forhold til jobcentrene*

- 33 % af akutbrevsmottagerne oplever, at jobcenteret/anden aktør i høj grad eller i nogen grad har givet tilstrækkelig rådgivning om mulighederne for hjælp efter eventuelt tab af dagpengeretten. Til sammenligning angav 42 % af akutbrevsmottagerne, at a-kassens rådgivning i høj grad eller i nogen grad har været tilstrækkelig.

## **Vurderinger af aftalen om akutjob**

*Få ledige er blevet hjulpet af akutjobordningen, men langt de fleste personer med risiko for at miste dagpengeretten har ikke oplevet ordningen som en hjælp, da de ikke er kommet i reel betragtning til de opslåede akutjob*

- Langt de fleste personer med risiko for at miste dagpengeretten har søgt akutjob (80 % af akutbrevsmottagerne).
- Der har været akademiske stillinger at søge, men oftest har målgruppen vanskeligt ved at matche krav i akutjob-opslagene om specialistkompetencer eller stor erfaring. Særligt dimittenderne er udfordret i forhold til at kunne matche kvalifikationskravene.
- 36 % af de personer, som har søgt et akutjob, er kommet til samtale.
- 12 % af de personer, som har søgt akutjob, har fået et akutjob.
- 77 % af akutjobbene, som besættes af udfaldstruede, er midlertidige ansættelser; dog i de fleste tilfælde af mere end 6 måneders varighed.
- Store frustrationer over ordningen blandt personer med risiko for at miste dagpengeretten. De fleste akutjob opslås ikke med en intention om at ansætte en udfaldstruet.

## **Vurderinger af den særlige uddannelsesydelse**

*Uddannelsesmulighederne opleves som relevante i forhold til at bringe personerne tættere på job, men der savnes bedre rådgivning omkring paletten af uddannelser, og der kunne med fordel også være mulighed for kurser hos private udbydere.*

- 47 % af de, der har mistet dagpengeretten, modtager den særlige uddannelsesydelse.
- Over 80 % af de, der modtager den særlige uddannelsesydelse mener, at uddannelsen i høj grad eller i nogen grad bringer dem tættere på job.
- IT-, økonomi- og projektlederkurser er de mest udbredte uddannelsesvalg.
- Over 60 % af de personer, der modtager den særlige uddannelsesydelse mener, at de slet ikke eller kun i mindre grad har fået tilstrækkelig rådgivning om deres uddannelsesmuligheder.
- 22 % af personerne, der modtager den særlige uddannelsesydelse, har fået afslag på et uddannelsesønske, de har forelagt jobcentret. Afslagene begrundes primært med, at der enten er tale om en privat kursusudbyder eller at kursussen er for høj.
- Næsten ingen har følt sig pålagt en uddannelse, de ikke selv fandt relevant.

## Karakterstik af akademikere med risiko for at miste dagpengere retten

*Især mange dimittender er kommet i klemme i forbindelse med dagpengeopstramninger under en lavkonjunktur. De udfaldstruede bærer på en historik af meningsløse aktiveringsforløb og har således en oplevelse af, at beskæftigelses-systemet har svigtet.*

- Lidt over 20 % af de, der har fået akutbrev, er dimitteret i 2010 eller 2011.
- Under 7 % af akutbrevsmottagerne har været på offentlig forsørgelse (dagpenge, kontanthjælp, sygedagpenge) i 5 år eller mere.
- De udfaldstruede oplever, at de har deltaget i en forfejlet aktiveringsindsats i beskæftigelsessystemet. 66 % af de udfaldstruede vurderer, at deres aktiverings- tilbud i mindre grad eller slet ikke har bragt dem tættere på job. De har typisk deltaget i jobsøgningskurser, virksomhedspraktikker og offentlig løntilskudsforløb.
- 60 % har søgt mere end 50 jobs indenfor de seneste seks måneder.
- 70 % peger på, at strukturelle forhold som fx dårlige konjunkturer er udslags- givende for, at de ikke er i job. Derfor opleves indfasningen af dagpengereformen i en lavkonjunktur som særlig udfordrende.
- 47 % oplever det også som en væsentlig barriere, at man har vanskeligt ved at komme i betragtning til ikke-akademiske job. Rådet til akademikere om "at du skal bare søge bredt" klinger således hult.
- 16 % er psykisk nedslidt efter det længere ledighedsforløb i en grad, så det nu er en væsentlig forhindring for at komme i beskæftigelse.

## 1. Indledning

I forbindelse med genopretningspakken i 2010 blev der besluttet en gennemgribende reform af dagpengesystemet med hhv. en halvering af dagpengeperiodens længde og en fordobling af genoptjeningskravet som væsentligste elementer.

Dagpengereformen har betydet en voldsom stigning i antallet af personer med risiko for at miste dagpengeretten.

I takt med at det er blevet klart, at titusinder af ledige inden for en kort periode vil miste deres forsørgelsesgrundlag og blive skubbet yderligere væk fra arbejdsmarkedet, har regeringen i løbet af andet halvår 2012 iværksat tre efterfølgende initiativer med henblik på at give en ekstraordinær beskæftigelsesindsats til de mange personer med risiko for at falde ud af dagpengesystemet:

- Akutpakken fra 31. august 2012 aftalt med arbejdsmarkedets parter og a-kasserne om et særligt jobberedskab til målgruppen indenfor det eksisterende beskæftigelsessystems rammer.
- Akutjob-aftalen fra 24. oktober 2012, hvor private og offentlige arbejdsgivere erklærede, at man ville synliggøre 12.500 såkaldte 'akutjob' overfor målgruppen. Ved længere ansættelse af en udfaldstruet ledig kunne virksomheden endvidere modtage en bonus.
- Midlertidig oprettelse af en særlig uddannelsesydelse i forbindelse med finanslovsaftalen for 2013, hvor personer, som har mistet dagpengeretten, i første halvår 2013 kan få en ydelse på kontanthjælpsniveau samt lovning på en ekstraordinær uddannelsesindsats.

Denne undersøgelse sammenfatter vurderingerne af disse initiativer set fra de ledige akademikere i målgruppens perspektiv. Opleves initiativerne som en håndsrekning i denne meget udfordrende situation for de ledige?

Undersøgelsen er baseret på spørgeskemabesvarelser fra cirka 25 % af de akademikere, som har modtaget et såkaldt akutbrev og dermed betragtes som målgruppe for den første akutpakke.

Rapporten vier et kapitel til hvert af de tre regeringsinitiativer og afsluttes med et kapitel som giver en karakteristik af målgruppen.

Undersøgelsen er blevet til i et samarbejde mellem Akademikerne (AC) og de fem akademiske a-kasser: Akademikernes A-kasse (AAK), Ingeniørernes A-kasse (IAK), Magisternes A-kasse (MA), og A-kassen for journalistik, kommunikation og sprog (AJKS).

## 2. Den første akutpakke

Regeringen aftalte d. 31. august 2012 en række konkrete initiativer med LO, DA, AC, FTF, KL og A-kassernes Samvirke målrettet personer med risiko for at miste dagpengere retten. Dette kapitel sætter fokus på de langtidslediges vurderinger af akutpakkens elementer med fokus på den ekstraordinære indsats til målgruppen i hhv. a-kasserne og jobcentre.

Akutpakken omfatter følgende elementer:

- Der oprettes et særligt jobberedskab i a-kasser og jobcentre, der består af medarbejdere, som har til opgave at hjælpe arbejdsløse, der er på vej til at opbruge retten til dagpenge.
- Alle arbejdsløse, der har seks måneder eller mindre tilbage af deres dagpengeperiode, og som frem til sommer risikerer at opbruge deres dagpengeret, får et brev fra a-kassen og bliver opfordret til at henvende sig til jobberedskabet.
- Arbejdsløse, der henvender sig, får ret til hurtig og ekstraordinær hjælp og støtte til at komme i job.
- Jobcentret tager kontakt til alle arbejdsløse, som jobberedskabet i jobcentret ikke har talt med. Det vil ske senest en måned efter, at der er sendt et brev fra a-kassen.

Alle arbejdsløse, der har behov for en mere intensiv hjælp, får:

- Ret til et intensivt jobformidlingsforløb med en personlig jobformidler.
- Bedre mulighed for at få et vikarjob via jobrotationsordningen.
- Ret til opkvalificeringsjob.
- Ret til hurtigt at få bevilget virksomhedspraktik eller job med løntilskud.

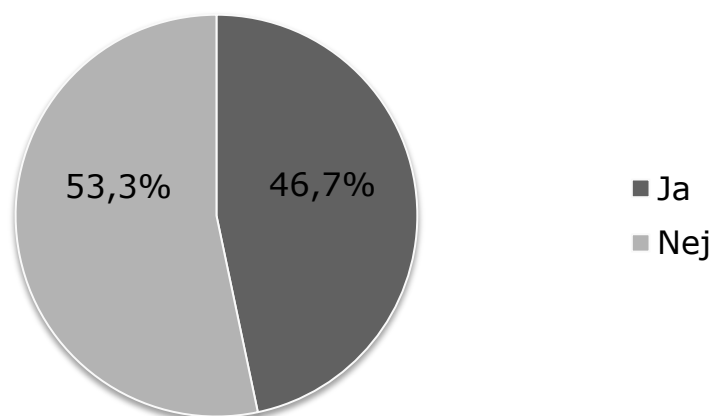
### 2.1. Indsatsen i a-kassen

I det følgende sættes først fokus på det særlige jobberedskab i a-kasserne.

Af figur 1 fremgår det, at lige knap halvdelen af akutbrevsmottagerne valgte at sige ja tak til en eller flere samtaler med a-kassen. Det er altså lagt fra alle, som har oplevet incitament til at indgå i en ekstra dialog med a-kassen om vedkommendes udfaldsproblematik.

Blandt dem som sagde nej tak til en samtale med a-kassen kan det formodes, at afslaget skyldes, at man har været på vej i job eller i hvert fald har haft en fast tro på en strategi for, hvordan man skulle komme ud af ledighed. Det skal også bemærkes, at personer, der medvirker i denne undersøgelse, har en længere historik med a-kassen forud for tilbuddet om en ny samtale, så mange personer kan have vurderet, at a-kassens muligheder for at hjælpe dem har været udtømte.

**Figur 2.1: Har du haft en eller flere samtaler med en medarbejder fra din a-kasse som følge af, at din dagpenget snart ville udløbe?**



N= 1.141

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Blandt de personer, som tog imod en eller flere ekstra samtaler med a-kassen, har knap hver fjerde oplevet, at de i høj eller i nogen grad har forbedret deres jobsøgning som et resultat af a-kassedialogen, jf. tabel 2.1. A-kassernes forpligtelser i forbindelse med akutpakken har således hjulpet en del af målgruppen - men langt fra alle.

I tabel 2.1 er respondentgruppen opdelt i to grupper; om de ved tidspunktet for spørgeskemaundersøgelsens gennemførelse (marts 2013) er i job eller ej.<sup>1</sup>

Det kan ses, at de personer, som i dag er i beskæftigelse, kun oplever et marginalt højere udbytte af a-kassesamtalerne end de personer, som stadig er ledige på tidspunktet for spørgeskemaundersøgelsen. 28 % af de beskæftigede oplever, at a-kassedialogen har forbedret jobsøgningen sammenlignet med 22 % af de fortsat ledige. Der er således ikke noget, der tyder på, at det spiller en afgørende rolle for målgruppens evaluering af akutindsatsen i a-kasserne, om man efterfølgende er kommet i job eller ej.

**Tabel 2.1: Har dialogen med din a-kasse forbedret din jobsøgning?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
I høj grad	5,4%	5,0%	5,1%
I nogen grad	23,0%	17,2%	18,9%
I mindre grad	29,1%	28,7%	28,8%
Slet ikke	42,6%	49,1%	47,1%
I alt	100%	100%	100%
N	148	338	486

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

<sup>1</sup> Inkluderer beskæftigelse i faste job, i vikariater, i akutjob, i videnpilotjob, i seniorjob og øvrige midlertidige ansættelser.



Udbyttet af samtalerne i a-kasserne kan også vurderes ud fra, hvorledes personerne er blevet mere afklaret om, hvor man kan søge job, og om man har fået større tro på finde et job efter den ekstra dialog med a-kasserne. Også ved disse alternative målinger af udbyttet svarer under 25 % af de personer, som har haft en eller flere 'akutsamtaler' med a-kassen, at de i høj grad eller i nogen grad er blevet hjulpet jf. tabel 2.2 og 2.3.

**Tabel 2.2: Har dialogen med din a-kasse betydet, at du blev mere afklaret om, hvor du kunne søge job?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
I høj grad	3,9%	3,4%	3,6%
I nogen grad	19,7%	20,3%	20,2%
I mindre grad	31,6%	29,5%	30,1%
Slet ikke	44,7%	46,7%	46,1%
I alt	100%	100%	100%
N	152	349	501

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

**Tabel 2.3: Har dialogen med din a-kasse betydet, at du fik større tro på, at du kunne finde job?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
I høj grad	6,6%	2,6%	3,8%
I nogen grad	19,7%	16,8%	17,7%
I mindre grad	25,0%	27,2%	26,6%
Slet ikke	48,7%	53,3%	51,9%
I alt	100%	100%	100%
N	152	345	497

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Personer med risiko for at miste dagpengeretten har ofte et behov for information om vilkårene efter tabt dagpengeret. Af tabel 2.4 fremgår det imidlertid, at langt fra alle respondenter oplever, at de har fået tilstrækkelig rådgivning om muligheder ved tab af dagpengeret. 42 % svarer, at de i høj grad eller i nogen grad har fået tilstrækkelig rådgivning af a-kassen om fx regelsættet for kontanthjælp og selvforsørgere. Tilfredsheden er lidt højere blandt den gruppe, som er kommet i beskæftigelse i dag, i forhold til de personer som stadig er ledige.

Gråzoner og uklarheder i lovgivningen kan være en del af forklaringen på, at langt fra alle er tilfredse.

**Tabel 2.4: Har din a-kasse leveret tilstrækkelig rådgivning om dine muligheder ved tab af dagpengereetten? Fx rådgivning om kontanthjælp og regler for selvforsørgere.**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
I høj grad	17,0%	14,0%	14,8%
I nogen grad	31,6%	25,8%	27,4%
I mindre grad	24,9%	28,6%	27,5%
Slet ikke	26,5%	31,7%	30,2%
I alt	100%	100%	100%
N	253	644	897

229 personer (20,3%) af respondenterne har angivet, at de ikke har adspurgt denne rådgivning. Disse personer indgår ikke i tabellen.

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

## 2.2 Indsatsen i jobcenteret

Jobcentrene har i forbindelse med akutpakken fået til opgave at lave en ekstra opsøgende indsats overfor de personer, som ikke selv tilmeldte sig jobberedskabet. Af tabel 2.5 fremgår det derfor ikke overraskende, at en større andel af akutbrevsmottagerne har haft en eller flere samtaler med jobcenteret (eller med en af jobcenteret udvalgte 'anden aktør') i forhold til andelen, som a-kasserne har afholdt samtaler med. Således har 70 % af akutbrevsmottagerne været i dialog med enten jobcenter eller 'anden aktør'. De fleste samtaler er afholdt *in house* i jobcentrene, men en betragtelig andel af målgruppen (14 %) er blevet udliciteret til anden aktør, hvilket bl.a. kan forklares med den historisk høje anvendelse af anden aktør i relation til ledige akademikere.

**Tabel 2.5: Har du haft en eller flere samtaler med en medarbejder fra dit jobcenter eller tildelte 'anden aktør' som følge af, at din dagpengereet snart ville udløbe?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Ja, primært med jobcentret	45,8%	62,0%	56,6%
Ja, primært med anden aktør	15,0%	13,7%	14,1%
Nej	39,2%	24,3%	29,2%
I alt	100%	100%	100%
N	273	548	821

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Blandt de personer, som har haft en eller flere samtaler med jobcenteret/anden aktør, oplever hver fjerde, at dialogen har forbedret jobsøgningen, jf. tabel 2.6. Andelen, der har oplevet samtalerne som en hjælp til jobsøgningen, er således på samme niveau, når man sammenligner udbyttet af samtalerne i hhv. jobcenter og a-kasseregi (tabel 2.6 sammenlignet med tabel 2.1). Det skal dog bemærkes, at jobcentrene modtog ekstra ressourcer til opgaven, mens a-kasserne derimod skulle løse ekstraopgaven indenfor den eksisterende ressourceramme.

Man kunne have den hypotese, at personer, som er kommet i job, vurderer udbyttet af samtalerne højere, end personer som stadig er ledige. Det kan dog ses af tabel 2.6, at dette ikke er tilfældet.

**Tabel 2.6: Har dialogen med jobcenteret/anden aktør forbedret din jobsøgning?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
I høj grad	6,8%	5,8%	6,1%
I nogen grad	15,5%	20,1%	18,8%
I mindre grad	21,1%	22,1%	21,8%
Slet ikke	56,5%	52,0%	53,3%
I alt	100%	100%	100%
N	161	398	559

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

De personer, som har fået forbedret deres jobsøgning, fremhæver, at akutpakken har udløst flere muligheder for brugbar sparring i jobcenteret eller hos anden aktør:

- *"Jeg blev tilknyttet en coach og senere en personlig jobformidler. Det gør godt at møde de samme personer. Man bliver taget alvorligt og får et kærligt skub og gode råd og værktøjer/vejledning."*
- *"Resultatet af min jobsøgning har ikke ændret sig, men dialogen har haft positiv effekt på motivationen."*
- *"Jeg har fået kontakt til jobformidlerne på jobcenteret, som hjælper mig og giver mig personlig sparring, som jeg får meget ud af. Det giver mig øget tro på, at jeg snart kan finde et job."*
- *"Jeg fik den personlige sparring på samtlige løbende ansøgninger, som jeg havde efterspurgt på jobcentret flere gange inden for de seneste 2 år uden resultat. Akutpakken udløste penge til anden aktør, så jeg fik det, jeg vidste, jeg havde brug for."*

Det store flertal oplever dog ikke, at akutpakken har forbedret deres jobsøgning. I de uddybende besvarelser fremhæver mange respondenter, at medarbejderne hos jobcenter/anden aktør ikke har været kompetente nok til at løfte opgaven, og at der har været for lidt konkret formidling og hjælp til virksomhedskontakt:

- *"Jobcentret henviser til de ledige jobs på Jobnet og i kommunen. De laver ingen konkrete hjælpeforanstaltninger for, at jeg kommer i job."*
- *"Det har for det meste været pligtsamtaler fra begge sider. Intet konkret har været på tale."*
- *"Spild af tid - jobcenteret kender dårligt nok lovgivningen på området."*
- *"Anden aktør bad mig lave en liste med 50 firmaer, jeg gerne ville i job hos, hvorefter de ville kontakte firmaerne og skaffe mig en jobsamtale. Siden hørte jeg intet fra dem, og på en forespørgsel om hvorfor, og om der var noget, jeg havde misforstået, fik jeg intet svar."*
- *"Jobcenteret tænker kun på at overholde "ting". De har intet at tilbyde med forslag, lokale kontakter etc.."*
- *"Min anden aktør har meget lidt kendskab til mit fagområde (journalist) og kender ikke til arbejdsgange og forhold som freelancejournalist. De har været opsat på at få ændret min freelanceaftale til et løntilskud i stedet."*
- *"Fik tildelt personlig jobformidler. Det handlede imidlertid ikke om jobformidling, men om - hvad jeg bedst kan beskrive som - "søgestrategier"*
- *"Jeg synes ikke, de tilfører nogen særlig hjælp, kun opfordring og nogle forslag til, hvad jeg selv skal gøre."*
- *"Der er næppe brug for flere konsultantsamtaler, men nogle konsulenter, der har reelle virksomhedskontakter eller er dygtige. Dvs. ikke ved mindre om jobmarkedet end én selv. Der er simpelthen for langt mellem de kompetente medarbejdere."*

- *"Det er min klare opfattelse, at jobcentrene ikke er gearet til at håndtere ledige akademikere. Bl.a. er sagsbehandlere, jobkonsulenter og -formidlere ikke inde i eksempelvis en ordning som videnpilot. Jeg har oplevet praktisk talt at stå med en ansættelseskontrakt som videnpilot i hånden, for derefter af egen kraft at finde ud af, at virksomheden ikke levede op til kravene, selvom jobkonsulenten havde forsikret mig om, "at det gjorde den da bestemt" - det er frustrerende."*

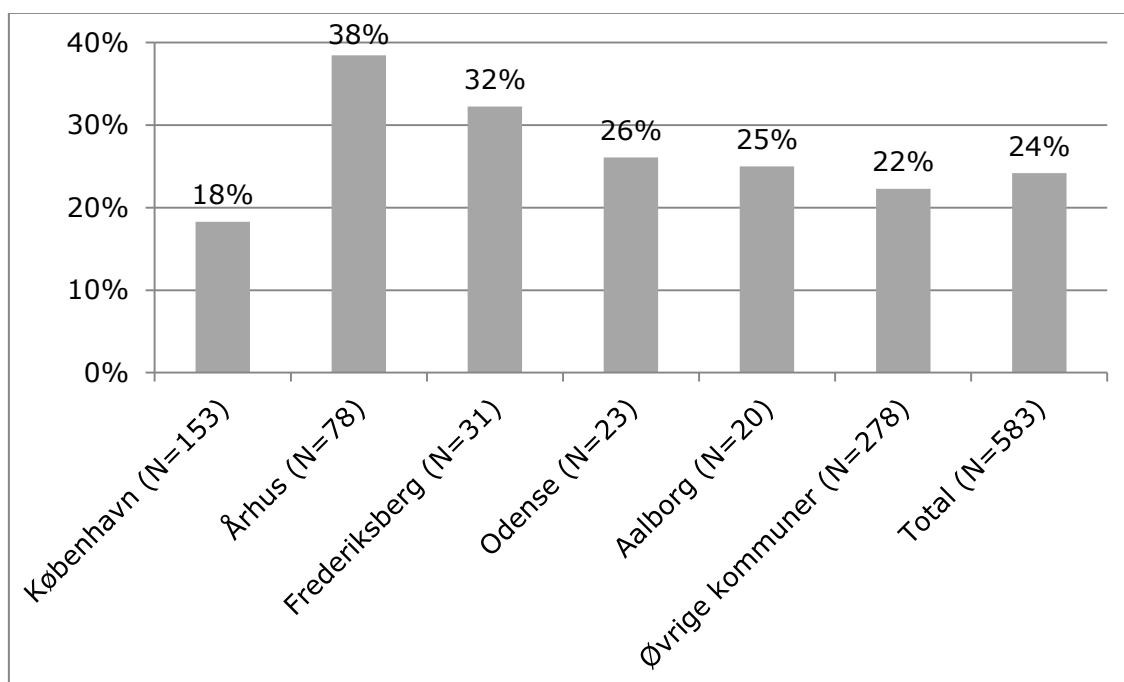
Andre påpeger, at det er begrænset, hvad jobcenteret/anden aktør overhovedet kan tilbyde af ekstra hjælp:

- *"De kan jo ikke trylle. De har ingen job at tilbyde"*
- *"Jeg har talt med både a-kasse og jobcenter den obligatoriske ene gang op til at dagpengerettens udløb. Ingen af dem kan jo faktisk gøre noget ved min akutte jobsituation - hvad skulle det være?"*
- *"Jobcenter og a-kasse har haft de bedste intentioner, men der bliver ikke flere jobs af, at man bliver god til at skrive ansøgninger."*
- *"Samtalerne gør ingen forskel ... der bliver ikke flere stillinger at søge af den grund!"*
- *"Problemet er, at der ikke er nogen job. Jeg har søgt masser af akutjob, men de går til folk, som ikke er ledige. Jeg er absolut veltrimmet og efteruddannet. Problemet er kun min alder. Derfor bliver jeg smidt ud af arbejdsmarkedet."*

Der kan dog ses en betydelig forskel i vurderingen af udbyttet, når man sammenligner de to kommuner med flest akademikere bosat. Selvom der er tale om relativt få respondenter i hver af kommunerne er der dog en indikation på, at akademikerne i Århus oplever et større udbytte af akutpakken end akademikere boende i København. Hvor 38 % af de århusianske akademikere vurderer, at de i høj grad eller i nogen grad har fået forbedret deres jobsøgning efter dialogen med jobcenter/anden aktør, er den tilsvarende andel 18 % blandt de københavnske akademikere.

Det skal i øvrigt bemærkes, at ifølge respondenternes selvangivelser anvender både København og Århus kommuner et miks mellem jobcenter og anden aktør i forhold til akutindsatsen, så forskellene de to kommuner imellem er altså ikke et udslag af, at den ene kommune selv varetager alle samtaler, og den anden kommune har udliciteret alle samtaler.

**Figur 2.2: Har dialogen med jobcenteret/anden aktør forbedret din jobsøgning? Andel der har svaret 'i høj grad' eller 'i nogen grad'. Fordelt på bopælskommune.**



Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Der er også interessante forskelle i vurderingen af udbyttet alt afhængig af, om det er jobcenteret eller anden aktør, som har stået for det særlige jobberedskab i relation til akutpakken, jf. tabel 2.7. Knap 40 % af de personer, som er lagt ud til anden aktør, mener i høj grad eller i nogen grad, at deres jobsøgning er forbedret i dialogen med jobberedsskabet mod lige over 20 % blandt personer, som har fået akutindsatsen i jobcenteret.

**Tabel 2.7: Har dialogen med jobcenteret/anden aktør forbedret din jobsøgning?**

	Samtaler hos jobcenter	Samtaler hos anden aktør	I alt
I høj grad	4,1%	14,0%	6,0%
I nogen grad	16,7%	24,6%	18,2%
I mindre grad	20,7%	23,7%	21,3%
Slet ikke	58,5%	37,7%	54,5%
I alt	100%	100%	100%
N	468	114	582

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

En del af forklaringen på, hvorfor anden aktør synes at performe bedre, kan muligvis findes i tabel 2.8. Heraf fremgår det, at anden aktør har væsentlig større fokus på at hjælpe med finde ordinære job, akutjob og løntilskudsjob end jobcentrene har haft.

Det overordnede indtryk i tabel 2.8 er imidlertid den meget lave andel af respondenterne, som angiver, at jobberedsskabet har hjulpet med at finde job overhovedet. Mere end halvdelen af målgruppen har slet ikke modtaget hjælp til

hverken job eller aktivering, hvilket indikerer at akutpakkens lovning på et jobberedskab i jobcenteret ikke er implementeret efter ånden i aftalen. 9 % har fået hjælp til at finde ordinære faste job. Ca. 1 % har fået hjælp til at udnytte de to redskaber, som blev fremhævet i akutpakken som særlige indsatsområder, nemlig jobrotation og opkvalificeringsjob. Der er altså mere tale om et samtaleberedskab end et jobberedskab - og endda et samtaleberedskab, som det store flertal vurderer, giver et meget begrænset udbytte til de ledige.

**Tabel 2.8: Hvilke af følgende jobmuligheder hjalp jobcentret/anden aktør dig med at finde?**

	Samtaler hos jobcenter	Samtaler hos anden aktør	I alt
Job som fastansat (ikke tidsbegrænset ansættelse)	7,1%	16,8%	9,0%
Tidsbegrænset ansættelse	7,5%	10,6%	8,1%
Videnpilot	2,9%	1,8%	2,7%
Akutjob	5,6%	10,6%	6,6%
Jobrotation	1,7%	0,9%	1,5%
Job med løntilskud i en privat virksomhed	3,3%	4,4%	3,6%
Job med løntilskud i en offentlig virksomhed	6,5%	11,5%	7,4%
Opkvalificeringsjob	0,8%	0,9%	0,8%
Seniorjob	4,2%	0,9%	3,6%
Virksomhedspraktik	9,8%	6,2%	9,1%
Ingen af ovennævnte	59,4%	52,2%	58,0%
Andet	19,9%	24,8%	20,8%
<b>N</b>	<b>478</b>	<b>113</b>	<b>591</b>

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

En af akutpakkens nyopfindelser, som har tiltrukket sig særlig opmærksomhed, er akutbrevsmottagernes ret til at få tilbudt et intensivt jobformidlingsforløb med en personlig jobformidler. Blandt de personer, som har haft dialog med jobcenter/anden aktør, er det imidlertid langt fra alle, som har fået tildelt en personlig jobformidler. I tabel 2.9 ses, at 23 % ikke har fået tilbudt en personlig jobformidler, og yderligere 13 % ikke har ønsket at få en sådan formidler tilknyttet.

**Tabel 2.9. Har du fået tildelt en såkaldt 'personlig jobformidler'?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Ja, på jobcentret	35,0%	42,1%	40,1%
Ja, hos anden aktør	24,5%	23,3%	23,6%
Nej, fik ikke tilbuddet	25,9%	21,9%	23,0%
Nej, jeg ønskede ikke en personlig jobformidler	14,7%	12,6%	13,2%
<b>I alt</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>	<b>100%</b>
<b>N</b>	<b>143</b>	<b>356</b>	<b>499</b>

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Blandt de personer, som aktivt har takket nej til at få en personlig jobformidler, er der blevet indhentet uddybende begrundelser for deres fravalg. Der er gennemgående to begrundelser: Enten har personens hidtidige erfaringer med indsatsen i jobcenteret/hos anden aktør givet anledning til en desillusioneret holdning til, hvad jobcenteret/anden aktør er i stand til at tilbyde, eller også er fravalget begrundet ud fra en generel manglende tro på, at beskæftigelsessystemet kan gøre mere for vedkommende i den pressede situation. Flere indikerer også, at jobcenteret selv lagde op til, at en personlig jobformidler ikke ville være relevant for vedkommende.

- *"Jeg kunne ikke se nogen ændringer i de muligheder, de kunne give mig, samtidig med at jobcenterets person ikke kunne se nogen anledning for mig".*
- *"Jeg havde hørt adskillige historier gennem mit jobsøgningsnetværk om, hvor dårlige deres personlige jobformidlere var. De levede slet ikke op til det, vi var blevet lovet."*
- *"Jeg finder ikke, at de rådgivere, som var mulige at få, ville kunne hjælpe mig pga. deres dårlige kvalitet. Det er en dårlig måde at bruge rigtig mange penge på."*
- *"Jeg har meget dårlig erfaring med "personlige jobformidlere". De fleste af dem har ikke haft forudsætningen for at forstå min uddannelsesbaggrund og underviser og formidler derfor elendigt. Jeg havde en af slagsen, som læste første linje af min ansøgning, hvorefter han stak en finger i halsen, som for at brække sig over det, jeg havde skrevet. Det var denne samme person, som stod for kurser i motivation, hvilket jeg ikke kunne se nogen idé eller sammenhæng i."*
- *"De har intet at tilbyde. De har kun sendt mig ud på meningsløs "straf"-aktivering."*
- *"Når der er flere hundrede ansøgere til alle typer job, man kan søge, er det at stikke folk blår i øjnene at bilde dem ind, at det er deres CV eller ansøgningsmetode, den er gal med. Det, der betyder noget, er at kende nogen, der kender nogen - og at have det rette køn og den rette alder."*
- *"Jeg troede ikke på, at det ville hjælpe i min situation."*
- *"Det havde været relevant for 2 år siden, ikke 3 mdr. før dagpengereetten udløb."*
- *"Jobcentret erkendte blankt, at de intet kan gøre for mig".*
- *"Jeg havde ikke brug for mere hjælp til selvhjælp, men en konkret jobmulighed."*
- *"Det virker ikke specielt overbevisende, at "far" eller "mor" skal ringe op for en."*

En af den personlige jobformidlernes vigtigste opgaver har været at hjælpe med at etablere kontakter til virksomheder. I tabel 2.10 fremgår det imidlertid, at blandt dem, som har erfaring med at få en personlig formidler tilknyttet, er der kun 20 %, som har fået hjælp til at få kontakt til virksomheder.

Denne meget lave andel indikerer, at ude i jobcentrene er den personlige jobformidler ikke blevet implementeret efter hensigten i akutpakken. Den personlige jobformidler tilføjer ikke ekstra værdi, hvis der blot tilbydes endnu mere samtale fremfor konkret hjælp til virksomhedskontakt. Den ringe implementering giver liv til fortællingen om for meget snik-snak og for lidt konkret hjælp i beskæftigelsessystemet til udfaldstruede trods en klar aftale om en intensiv jobformidlingsindsats til målgruppen.

**Tabel 2.10: Har den personlige jobformidler hjulpet dig med at etablere kontakter til virksomheder?**

	Hos jobcentret	Hos anden aktør	I alt
Ja	18,0%	23,0%	19,7%
Nej	82,0%	77,0%	80,3%
I alt	100%	100%	100%
N	206	113	319

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Af tabel 2.11 fremgår det endvidere, at det kun er ganske få virksomheder, som den personlige jobformidler hjælper med at få kontakt til. Blandt de personer, som har haft en personlig jobformidler, der assisterer med at etablere kontakt til virksomheder, er der kun 13%, som har fået hjælp til 10 eller flere konkrete virksomhedskontakter.

Jobcentrene og anden aktør har som hovedregel kun understøttet mødet mellem den ledige og virksomhederne i meget begrænset omfang. Akutbrevsmottagerne er således kun blevet præsenteret for meget få jobmuligheder fra beskæftigelsessystemets side.

**Tabel 2.11: Hvor mange kontakter har den personlige jobformidler hjulpet dig med at etablere til virksomheder?**

	Hos jobcentret	Hos anden aktør	I alt
1	30,6%	46,2%	37,1%
2	22,2%	15,4%	19,4%
3 - 10	36,1%	23,1%	30,6%
Flere end 10	11,1%	15,4%	12,9%
I alt	100%	100%	100%
N	36	26	62

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Der er også – som alternative mål for udbyttet af jobberedskabet – spurgt ind til, hvorvidt de ekstra samtaler med jobcenteret/anden aktør har betydet en større afklaring om, hvor man kunne søge job, og om dialogen har styrket troen på at finde et job.

Også målt på disse parametre vurderes akutpakken kun at have givet et begrænset udbytte for målgruppen. Under 20 % svarer, at de i høj grad eller i nogen grad er blevet mere afklaret og har fået større tro på finde vej ud af beskæftigelse jf. tabel 2.12 og 2.13.

Udbyttet synes at være en anelse højere af indsatsen, der er fundet sted hos anden aktør målt i forhold til indsatsen i jobcenteret.

Generelt er udbyttet af dialogen med jobcenteret lidt lavere sammenlignet med udbyttet i a-kasserne jf. sammenligning af tabel 2.12 og 2.13 med tabel 2.2 og 2.3. Blandt personer, som har haft samtaler med a-kassen, svarer hhv. 24 % og 22 %, at de i høj grad eller i nogen grad er blevet mere afklaret og har fået større tro på at finde beskæftigelse, hvor samme svar fås hos hhv. 18 % og 16 %, der har haft samtaler i jobcentrene.



**Tabel 2.12: Har dialogen med jobcenteret/anden aktør betydet, at du er blevet mere afklaret om, hvor du kunne søge job?**

	Samtaler hos jobcenter	Samtaler hos anden aktør	I alt
I høj grad	3,2%	5,5%	3,7%
I nogen grad	14,7%	21,8%	16,1%
I mindre grad	24,2%	30,0%	25,3%
Slet ikke	57,8%	42,7%	54,9%
I alt	100%	100%	100%
N	462	110	572

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

**Tabel 2.13: Har dialogen med jobcenteret/anden aktør betydet, at du fik større tro på, at du kunne finde job?**

	Samtaler hos jobcenter	Samtaler hos anden aktør	I alt
I høj grad	3,7%	5,4%	4,1%
I nogen grad	12,1%	22,3%	14,1%
I mindre grad	24,2%	27,7%	24,9%
Slet ikke	60,0%	44,6%	57,0%
I alt	100%	100%	100%
N	455	111	566

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

En sidste "nyopfindelse" i forbindelse med akutpakken var muligheden for rundbordssamtaler, hvor a-kassen kan deltage i den første samtale – og evt. også flere efterfølgende samtaler – hos jobcenteret. Idéen var at styrke overlevering af information mellem de to systemer, så den ledige opnår bedre progression i indsats i forbindelse med vekslen mellem a-kasse og jobcenter.

Som det fremgår af tabel 2.14 er disse rundbordssamtaler kun gennemført i meget begrænset omfang. 2,5 % af respondenterne, som har haft samtaler med jobcenteret/anden aktør, har haft a-kassen med i én eller flere af samtalerne.

Det kan derfor ikke vurderes ud fra dette spinkle datamateriale, om rundbordssamtalerne har været en succes.

**Tabel 2.14: Deltog din a-kasse i samtalen/erne med jobcenteret/anden aktør?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Ja	1,9%	2,8%	2,5%
Nej	98,1%	97,2%	97,5%
I alt	100%	100%	100%
N	161	399	560

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Der er også spurgt ind til, hvorvidt jobcenteret/anden aktør har givet kvalificeret rådgivning om tiden efter eventuelt udfald fra dagpengesystemet. Som det kan aflæses i tabel 2.15 vurderer 32,5 %, at jobcenteret/anden aktør i høj grad eller i nogen grad har givet tilstrækkelig rådgivning om mulighederne for hjælp efter eventuelt tab af dagpengeretten. Tilfredsheden med jobcentrenes/anden aktørs rådgivning er markant lavere i forhold til tilfredsheden med a-kassernes rådgivning, jf. en sammenligning med tabel 2.4, hvor 42 % angav, at a-kassens rådgivning i høj grad eller i nogen grad har været tilstrækkelig.

**Tabel 2.15: Har jobcenteret/anden aktør givet dig tilstrækkelig rådgivning om dine muligheder for hjælp efter eventuelt tab af dagpengeretten?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
I høj grad	6,6%	8,4%	7,9%
I nogen grad	21,9%	25,5%	24,6%
I mindre grad	27,3%	31,2%	30,2%
Slet ikke	44,1%	34,8%	37,3%
I alt	100%	100%	100%
N	256	689	945

168 respondenter (15,1%) har angivet, at de ikke har efterspurgt denne rådgivning. Disse personer indgår ikke i tabellen.

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

### 3. Akutjob-ordningen

Den 24. oktober 2012 indgik regeringen en aftale med arbejdsgiverrepræsentanter i den private sektor ved Dansk Arbejdsgiverforening og den offentlige sektor ved KL, Danske Regioner og Finansministeriet om oprettelse af 12.500 såkaldte akutjob, heraf 7.500 i den private sektor og 5.000 i den offentlige sektor.:

- Akutjob er job på almindelige løn- og arbejdsvilkår.
- Akutjob kan være både faste job og midlertidige job. De midlertidige job skal dog minimum være tre måneder.
- Arbejdsgivere kan få en præmie til akutjob, hvis den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid er på mindst 32 timer. Præmien er 12.500 kroner, hvis ansættelsen varer minimum seks måneder, og 25.000 kroner, hvis ansættelsen varer minimum 12 måneder.
- Alle akutjob skal slås op i den offentlige jobbank, jobnet.dk.

Det centrale spørgsmål i dette kapitel er, om aftalen om akutjob lever op til intentionen om at hjælpe de, der har eller er ved at miste dagpengereetten. Har aftalen givet jobs til de udfaldstruede, der er målgruppen for pakken? I det følgende belyses derfor, hvor mange der har søgt akutjobs og fået dem. Desuden undersøges holdningerne til relevansen af de opslåede akutjobs, samt hvordan ordningen har fungeret.

Af tabel 3.1 fremgår hvor mange af akútbrevsmottagerne, som har søgt efter akutjob, og hvor mange akutjob, de typisk søger. Det ses, at 79 % har søgt et eller flere akutjob. Andelen vil ikke kunne forventes at være 100 %, jf. at nogle personer løbende er kommet i beskæftigelse i den sidste del af dagpengeperioden. Andelen, der ikke har søgt akutjob, er derfor ikke overraskende højere blandt personer, som er i beskæftigelse ved tidspunktet for spørgeskemaundersøgelsen (33% sammenlignet med andelen blandt personer, som fortsat er ledige (15,6 %)).

Dertil kommer, at målgruppen for akutjob er lidt mindre end respondentgruppen, der indgår i undersøgelsen, da akutjob fortrinsvis er rettet mod personer med under tre måneder tilbage af dagpengeperioden, mens de udsøgte akútbrevsmottagere i undersøgelsen kan have op til seks måneder tilbage af dagpengeperioden (jf. tabel 4.1 i næste kapitel har kun ca. 15 % af respondenterne mellem 3 til 6 måneders dagpengeklip tilbage).

Knap 28 % af respondenterne har søgt mere end 10 akutjob. Det gængse søgningsomfang er mellem 1-10 akutjob. Her skal det medregnes, at man naturligvis har søgt få akutjob, hvis man har fået et ved én af de første samtaler.

**Tabel 3.1: Hvor mange akutjob har du cirka søgt?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Ingen	33,0%	15,6%	21,1%
1 - 5 job	29,3%	33,9%	32,4%
6 - 10 job	16,5%	20,2%	19,1%
11 - 15 job	7,2%	9,7%	8,9%
16 - 20 job	3,8%	8,9%	7,3%
21 - 30 job	5,5%	6,2%	6,0%
Flere end 30 job	4,6%	5,6%	5,3%
I alt	100%	100%	100%
N	345	756	1.101

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akútbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Af tabel 3.2 kan det aflæses, at der har været akademikerjob at søge blandt de opslåede akutjob. 84 % tilkendegiver, at de ansøgte akutjobs krævede akademiske kvalifikationer.

**Tabel 3.2: Hvilke kvalifikationer krævede flertallet af de akutjob, du søgte?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Hovedsageligt kvalifikationer fra netop min uddannelse	33,8%	30,9%	31,7%
Hovedsageligt generelle akademiske kvalifikationer fra en videregående uddannelse	50,9%	52,7%	52,2%
Stort set ingen kvalifikationer fra en lang videregående uddannelse	15,4%	16,4%	16,1%
I alt	100%	100%	100%
N	228	628	856

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Nogle af respondenternes uddybende svar underbygger vurderingen af, at der er akutjob at søge, der passer til ledige akademikers uddannelsesbaggrund.

- *"Jeg synes egentlig, at der har været mange akutjob for akademikere"*
- *"Ja, der har været relevante stillinger både i forhold til min uddannelse og generelle akademiske kvalifikationer"*
- *"De har haft relevans for mig, og jeg har været indkaldt til flere jobsamtaler i forbindelse med akutjob, end jeg ellers ville være"*

Der er imidlertid også en betragtelig andel af respondenterne, der ikke har kunnet finde akutjob, der matcher deres profil. Det skyldes især, at der i mange af de opslåede akutjob eftersøges specialkompetencer.

- *"Der har været mange relevante jobs opslået som akutjob. Men generelt er det, der efterspørges, specialistkompetencer. Som ledig, med lang pause fra sidste job, er det meget svært at opfylde de kvalifikationskrav".*
- *"Irrelevante job med opskruede forventninger om specialkendskab, som kun kan opnås i pågældende virksomhed. Uvillige til at overveje andet end 100 % fit".*
- *"Akutjobbene kræver oftest flere års erfaring inden for et specifikt område. Derved adskiller akutjobbene sig ikke fra de ordinære opslag og kan derfor ikke betragtes som nogen særlig hjælp, hvis man ikke besidder den særlige erfaring der efterspørges".*

Udbuddet af akutjobs bliver hos et relativt stort antal respondenter kritiseret for, at der er for mange offentlige stillinger ift. private:

- *"Akutjob er kejserens nye klæder. For lille effekt. Der er flest offentlige stillinger som udbydes. Hvor er de job i den private sektor?"*
- *"Alt for få private virksomheder slår akutjobs op. Og de offentlige stillinger er meget fagspecifikke. Herudover har jeg ved nogle af stillingerne, som jeg har søgt, fået at vide, at de i ansættelsesprocessen alligevel ikke har benyttet sig af akutpakken. For mig er akutpakken uden virkning, da de stillinger, der er slået op, alligevel ville have været det, og der ikke bliver kigget på det i sidste ende, når der skal ansættes".*

Flere respondenter vurderer også, at akutjobopslagene i høj grad henvender sig til sundhedspersonale, der kræver specifikke kvalifikationer:

- *"Udbuddet af akutjob har til dato kun haft relevant for mig i ca. 1 % af tilfældene. Min erfaring tilsiger, at akutjob primært retter sig mod jobs i sundhedssektoren og den pædagogiske sektor".*
- *"Udbuddet af jobs var hovedsageligt til folk uden nogen som helst uddannelse - eller folk med lægeuddannelse, som var totalt irrelevant for mig".*
- *"Ikke rigtig relevant. Akutjobbene har krævet, at man havde flere og andre kvalifikationer, som jeg ikke kunne opfylde, måske derfor at jeg har fået afslag. Men der var mange akutjobs inden for sundhedsvæsenet, læger og sygeplejersker, og der hører jeg ikke lige ind under, så nej det har ikke været relevant".*

Nyuddannede føler sig overset i akutjobordningen, da mange af opslagene er rettet mod folk med erfaring, og dermed er det problematisk som nyuddannet at finde relevante akutjobs:

- *"Det fungerer ikke for nyuddannede, da arbejdsgiverne altid kræver erfaring".*
- *"I mange (de fleste) akutjob, der er opslået inden for mit område (jurist), efterlyses der stor erfaring på området - hvilket er svært at levere som nyuddannet. Så størstedelen er irrelevante (uopnåelige) for min jobsøgning. De favoriserer de facto ansøgere, der ikke er langtidsledige/nyuddannede på trods af, at formålet med dem burde være det stik modsatte".*

Der tegner sig desuden et billede i tabel 3.3 af, at trods størstedelen af de udfaldstruede har søgt akutjob, er der kun lidt over en tredjedel af personerne, som har søgt akutjob, der er kommet til en eller flere samtaler til de akutjobs, de har søgt. Målgruppen for akutjob-ordningen har således haft svært ved at komme i reel betragtning til akutjobbene.

**Tabel 3.3: Blandt de akutjob, du har søgt, hvor mange kom du til samtale hos?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
0	43,8%	70,9%	63,7%
1	31,9%	16,9%	20,9%
2	11,1%	6,5%	7,7%
3 - 4	10,2%	3,3%	5,1%
5 eller flere	3,0%	2,5%	2,6%
I alt	100%	100%	100%
N	235	646	881

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

De mange afslag former målgruppens samlede indtryk af akutjob-ordningen:

- *"Jeg har haft mere end de krævede kvalifikationer til jobbet men har fået afslag".*
- *"Akutjobordningen er en fjollet ordning, der ikke har hjulpet mig i job. Jeg synes virkelig jeg har forsøgt, men den virker ikke for mig. Jeg har også oplevet, at der var en fra jobcenteret, der ringede med et almindelig job men insisterede på at sætte det op som et akutjob og en praktik, så hun kunne krydse 2 bokse af. Ordningen lægger et pres på de ansatte på*

jobcenteret, så deres fokus ikke er på at hjælpe os ledige med at finde et job, men på at de skal krydse kasser af”.

- *”Jeg har mistet troen på, at arbejdsgivere vil ansætte arbejdsløse mennesker i disse tider, hvor ledighed anses for at være udslag af personlig dovenskab. Når man først er blevet stigmatiseret som langtidsledig, så har man ingen chance på det stærkt konkurrenceprægede arbejdsmarked.”*
- *”Bare endnu en pulje, som man skal konkurrere om. Overlægestillingerne gør det hele mere absurd. Og når kun 15 % af stillingerne bliver besat af langtidsledige, som jo burde være den egentlige målgruppe, siger det vel alt”.*
- *”Nej - det er ”kejsereens nye klæder”. Har følt at ordningen er en hån”.*
- *”Akutjobordningen har ikke været relevant for de udfaldstruede. Den har været relevant for politikerne og deres spindoktorer”.*
- *”Det er en narresut, jobbene skal jo slås op som akutjob. Og arbejdsgiver er på ingen måde forpligtet til at ansætte en akutjobber. Det er et politisk mål, regeringen kan sige den har nået - mere er der ikke i det. Kun hvis det kan bruges til at sparke nogle døre op, der ellers var lukkede. Det har jeg endnu ikke set”.*
- *”Det er en ren farce uden praktisk betydning for de langtidsledige. Desuden påfører pakkerne både jobcentre og a-kasser ekstra administrativt arbejde”.*

En gennemgående kritik hos respondenterne er, at akutjobs ikke reelt er specielt opslåede stillinger, men blot almindelige jobs, der er beskrevet som akutjob:

- *”De har haft masser af relevans, men kun et enkelt af dem har ladet til reelt at være et akutjob (og ikke bare et alm. job opslået med ”akutjob-mærkat”)”.*
- *”Udbuddet har relevans, men er oftest slået op proforma”.*
- *”Akutjob er lige som alle andre job. Ledige har ikke fortrinsret til jobbene”.*
- *”De aktuelle akutjob jeg har søgt har alle relateret til mine kvalifikationer på en eller flere punkter. Men udbuddet er for dårligt, og der er alt for mange jobopslag, hvor - når man kontakter virksomheden - får tilbagemeldingen, at de kun slår det op som akutjob, fordi de skal, men har ikke tænkt sig at tage hensyn til, hvem der ansøger”.*

Trods det generelt kritiske syn på akutjobordningen har den dog hjulpet en mindre del af målgruppen. Som det ses i tabel 3.4 har 12 % af alle akutjobsansøgere fået et akutjob.

**Tabel 3.4: Har du fået et akutjob?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Ja	39%	2%	12%
Nej	61%	98%	88%
I alt	100%	100%	100%
N	236	653	889

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Blandt de uddybende tekstbesvarelser er der enkelte solstrålehistorier:

- *”Det var meget nyttigt, at der pludselig var relevante jobopslag, som jeg kunne søge. Jeg endte også med at få et akutjob, som i høj grad hænger sammen med min uddannelse og kompetencer”.*
- *”Jeg synes akutjob ordningen og de muligheder specielt der var tilknyttet ordningen, har givet mig mulighed for at komme tilbage i job. Jeg har fået mulighed for at IT opdatere mine gamle administrative kompetencer, og det*

*har hjulpet mig til job - selv om det ikke er inden for det arbejdsfelt, hvor jeg har arbejdet de sidste mange år”.*

En ansættelsesrate på 12 % i en ordning, som er målrettet udfaldstruede, indikerer dog, at ordningen langt fra har været en dækkende løsning for de mange tusinde udfaldstruede. Der er således udpræget utilfredshed blandt størstedelen af målgruppen. Utilfredsheden bunder især i, at akutjob går til ikke-udfaldstruede personer:

- *”Da alle job i det offentlige efterhånden bliver slået op som akutjob, er der masser af job, som er relevante. Problemet er bare, at det ikke akutjobberer, der bliver ansat”.*
- *”Mange af de job, der tidligere var ordinære job, kaldes i dag akutjob. Udbuddet er det samme. Der er en del akutjob, som matcher mine kvalifikationer, men vi er mange om buddet”.*
- *”Det var helt åbenlyst, at mine chancer for at få det konkrete ”akutjob” ikke var bedre af, at jeg var ”udfaldstruet”. Jeg fik et standardafslag, der konstaterede, at stillingen var besat med en person, hvis erfaringer svarede bedre til stillingen. Da jeg så spurgte, om de havde ansat en ”akutjobber” var de længe om at svare, men efter rykker fik jeg bekræftet, at det var det ikke. Det var i en styrelse inden for Erhvervsministeriets område. Så blev jeg klar over, hvad man også kan læse i landets aviser, at det er jobs som alle andre - at der ingen positiv særbehandling kunne eller ville finde sted”.*
- *”Flere akutjobs har haft stor relevans for mig, men jeg har p.t. kun fået afslag og har kun været til en enkelt samtale. Det er mit indtryk, at man mange steder ansætter den kandidat, man bedst kan lide, og ignorerer de kandidater som har ret til akut-job”.*
- *”De job der opslås, mærkes ’akutjob’ af lovmæssige/moralske hensyn. Det er jo ikke ekstra job, og da der ikke er nogen lov kun håb fra regeringens side, giver det ikke hverken større eller mindre chance for et job. Selv kontaktpersonen på jobcenteret ryster på hovedet af ordningen.”*

Som det fremgår af tabel 3.5 er langt de fleste ansættelser i akutjob midlertidige, nemlig 77 %. Akutjobbene er således i de fleste tilfælde ikke en endelig løsning på målgruppens beskæftigelsesudfordring. Den ekstra jobberfaring kan dog blive en trædesten til en fastansættelse på et senere tidspunkt.

**Tabel 3.5: Er akutjobbet en:**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Fastansættelse	20%	-	17%
Midlertidig ansættelse	75%	91%	77%
Andet	5%	9%	6%
I alt	100%	100%	100%
N	92	11	103

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Man bør hæfte sig ved, at længden på de midlertidige ansættelser for en stor dels vedkommende (82 % af ansættelserne) er over 6 måneder, jf. tabel 3.6. Dette er positivt, da akutjobbene – i de få tilfælde hvor de tilkommer udfaldstruede – giver et betydeligt bidrag til at komme op i nærheden af at kunne genoptjene dagpengereetten.

**Tabel 3.6: Hvor mange måneder er den midlertidige ansættelse fastsat til?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Under 6 måneder	19%	10%	18%
6 - 11 måneder	46%	50%	46%
12 eller flere måneder	36%	40%	36%
I alt	100%	100%	100%
N	70	10	80

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Respondenterne i akutjob forventer ikke, at det er særlig sandsynligt, de får en fast stilling på samme arbejdsplads, når deres midlertidige ansættelse stopper. Som det ses i tabel 3.7, mener over halvdelen, at der er mindre eller slet ingen sandsynlighed for at blive fastansat på samme arbejdsplads.

**Tabel 3.7: Hvilken sandsynlighed er der for en fast stilling på samme arbejdsplads efterfølgende?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Stor sandsynlighed	5%	-	5%
Nogen sandsynlighed	39%	29%	38%
Mindre sandsynlighed	30%	29%	30%
Ingen sandsynlighed	25%	43%	27%
I alt	100%	100%	100%
N	56	7	63

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Af tabel 3.8 fremgår det, at ca. 80 % af de akutjob, som er gået til udfaldstruede akademikere, er job med akademisk indhold.

**Tabel 3.8: Hvilke kvalifikationer kræver det akutjob, du har fået?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Hovedsageligt kvalifikationer fra netop min uddannelse	48,9%	60,0%	50,0%
Hovedsageligt generelle akademiske kvalifikationer fra en videregående uddannelse	32,6%	-	29,4%
Stort set ingen kvalifikationer fra en lang videregående uddannelse	18,5%	40,0%	20,6%
I alt	100%	100%	100%
N	92	10	102

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.



## 4. Den særlige uddannelsesyldelse

I forbindelse med finanslovsaftalen for 2013 mellem regeringen og Enhedslisten blev der aftalt en særlig uddannelsesordning for personer, som mister dagpengeretten i første halvår 2013. Ordningen har følgende konstruktion:

- Er målrettet ledige, som opbruger deres dagpengeret i perioden fra den 30. december 2012 til og med den 30. juni 2013.
- Giver ret til en særlig uddannelsesyldelse i op til seks måneder, efter at dagpengeretten er opbrugt. Ydelsen er 13.884 kroner om måneden for forsørgere og 10.413 kroner for andre. Det svarer til henholdsvis 80 procent og 60 procent af arbejdsløshedsdagpengene. Ydelsen er uafhængig af egen formue og eventuelt ægtefælles indtægt og formue.
- Giver ret til en række uddannelser, som er tilrettelagt som heltidsundervisning. Fx forberedende voksenundervisning, almen voksenuddannelse, hf-enkeltfag, erhvervsuddannelser, gymnasiale uddannelser, AMU-kurser samt videregående voksen- og efteruddannelse, der er udbudt af offentlige institutioner, fx akademi-, diplom- og masteruddannelser og fagspecifikke kurser.

Af tabel 4.1 fremgår det, at 38,5 % af de adspurgte i spørgeskemaundersøgelsen har mistet dagpengeretten og dermed har ret til den særlige uddannelsesyldelse.

**Tabel 4.1: Hvor lang tid har du tilbage af din dagpengeperiode?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
0 dagpengeklip tilbage - har mistet dagpengeretten	34,7%	40,1%	38,5%
Mellem 1 og 3 måneders dagpengeklip tilbage	48,8%	46,1%	46,9%
Over 3 måneders dagpengeklip tilbage	16,6%	13,8%	14,6%
I alt	100%	100%	100%
N	326	761	1.087

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

47 % af de personer, der har mistet dagpengeretten, modtager den særlige uddannelsesyldelse jf. tabel 4.2.

**Tabel 4.2: Modtager du den særlige uddannelsesyldelse?**

	I alt
Ja	47,0%
Nej	53,0%
I alt	100%
N	411

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Ikke alle er kommet i gang med uddannelse endnu, jf. tabel 4.3. Ca. en fjerdedel af de personer, som modtager den særlige uddannelsesyldelse, er ikke afklaret i forhold til uddannelsesmuligheder.

**Tabel 4.3: Ønsker du at gøre brug af muligheden for uddannelse, mens du modtager den særlige uddannelsesyndelse?**

	I alt
Ja, er startet på uddannelse	47,1%
Ja, ej startet på uddannelse	27,7%
Ja, men er endnu ikke afklaret ift. uddannelsesmuligheder	24,1%
Nej	1,0%
I alt	100%
N	191

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Modtagere af den særlige uddannelsesyndelse har angivet relativt mange forskellige slags uddannelser, men især IT-kurser og projektlederkurser er valgt af mange. IT-kurserne udgør lidt over en femtedel, ca. 10 % har valgt et projektlederkursus og yderligere 9 % tager et økonomikursus som uddannelse (se tabel 4.4).

Der er tale om meget forskelligartede uddannelser, og derfor befinder en tredjedel sig i "Andet" kategorien.

**Tabel 4.4: Hvilket hovedområde tilhører din uddannelse?**

	I alt
Økonomikursus	8,9%
IT	21,5%
Sprog	3,7%
Enkeltfag	3,0%
Projektledelse	9,6%
Ledelseskursus	6,7%
Iværksætterkurser	3,0%
Kommunikation	6,7%
Journalist	2,2%
Coaching	3,0%
Andet	31,9%
I alt	100%
N	135

Note: Er baseret på personer, som enten er begyndt på uddannelse eller venter på at starte på en konkret uddannelse.

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

I nedenstående oversigt gives konkrete eksempler på kurser indenfor de enkelte uddannelseskategorier.

## Konkrete eksempler på kurser

<p><b>Økonomikursus</b> "Oplevelsesøkonomi og eventledelse", diplom-fag, Erhvervsakademiet Lillebælt 7-ugers modul (regnskabsmedarbejder) TietgenSkolen Erhvervsøkonomi, Ledelsesakademiet</p>	<p><b>It</b> Webredaktør, IBC Kolding Webredaktør, DGI Kurser Online marketing – sociale medier og Online Marketing, IT-kompetencer Web Pilot, Tietgen Competence Center i Odense Grundlæggende finite element metodeoptimering og anvendt finite element metode, 2 enkeltfag på Det Tekniske Fakultet ved SDU.</p>
<p><b>Projektledelse</b> Projektledelse - metoder og værktøjer VIA UC1. modul af Diplomuuddannelsen i Projektledelse. Projektstyring, Niels Brock Den Offentlige Projektlederuddannelse, COK (Center for Offentlig Kompetenceudvikling). Kurser i PRINCE2 og LEAN, Copenhagen Business Academy</p>	<p><b>Enkeltfag</b> HF-enkeltfag - Psykologi. Flere enkeltfag, IT-Universitetet</p>
<p><b>Ledelseskursus</b> 1. Ledelse i praksis 2. Projektstyring 3. Det Strategiske lederskab 4. Coaching i organisationer, Au Lederuddannelse, Professionshøjskolen Metro-pol LEAN-ledelse</p>	<p><b>Kommunikation</b> Online kommunikation i Kommunikation og formidling, akademiuddannelse (AU) Strategisk kommunikation, Diplomuuddannelse på DMJX "Kommunikation i praksis", Erhvervsakademiet Cross Media Communication, KU Kommunikationspakken (26 ugers uddannelse m/ intro + 4 forskellige kommunikationsfag), NetAU</p>
<p><b>Journalist</b> Skriv journalistisk, DMJX</p>	<p><b>Andet</b> Rengøringskursus. Fødevarerhygiejnekursus Akademiuddannelseskurser i strategisk salg og salgspsykologi Metodekurser og et modul med projekt, RUC 13 ugers kursus i Molekylær diagnostik, DTU Vejleder og vejledning, diplom uddannelse, UCC</p>

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Ordningen med den særlige uddannelsesydelse og dertil hørende uddannelseselement opleves som meget relevant, og der er overvejende opbakning fra deltagerens side. Over 80 % af de, der modtager den særlige uddannelsesydelse mener, at uddannelsen bringer dem tættere på job, som det ses i tabel 4.5. Kun 3 % mener slet ikke, at uddannelsen giver dem bedre muligheder for at få et job.

**Tabel 4.5: Er uddannelsen relevant i forhold til at bringe dig tættere på et job efterfølgende?**

	I alt
I høj grad	45,8%
I nogen grad	37,4%
I mindre grad	13,7%
Slet ikke	3,1%
I alt	100%
N	131

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Desværre er der ikke kun positive aspekter ved ordningen. Over 60 % af de personer, der modtager den særlige uddannelsesyndelse mener, at de slet ikke eller kun i mindre grad har fået tilstrækkelig rådgivning om deres uddannelsesmuligheder. Tabel 4.6 viser endvidere, at kun 9 % af deltagerne i høj grad har fået tiltrækkelig rådgivning. Manglen på rådgivning kan blive et problem ift. at tilrettelægge det helt rigtige uddannelsesforløb for den enkelte ledige.

**Tabel 4.6: Har du modtaget tilstrækkelig rådgivning i forhold til dine muligheder for uddannelse?**

	I alt
I høj grad	9,2%
I nogen grad	27,6%
I mindre grad	33,5%
Slet ikke	29,7%
I alt	100%
N	185

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Dertil kommer, at 22 % af personerne, der modtager den særlige uddannelsesyndelse, har fået afslag på et uddannelsesønske, de har forelagt jobcentret jf. tabel 4.7.

**Tabel 4.7: Har du fået afslag på et uddannelsesønske, som du har forelagt jobcenteret?**

	I alt
Ja	22,7%
Nej	78,3%
I alt	100%
N	175

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Den hyppigst forekommende begrundelse for afslag har været, at der er tale om en privat kursusudbyder:

- *"Jeg ville have taget flere kurser hos New Skills, hvor jeg var på kursus sidste år (okt. og dec.), men det måtte jeg ikke, eftersom de ikke er en statsanerkendt uddannelsesinstitution, så jeg var nødt til at finde på noget andet".*
- *"Jeg ønskede en Microsoft Office certificering, da det ville kunne bringe mig tættere på et job. Men jeg fik afslag med den begrundelse, at der var tale om en privat kursusudbyder."*
- *"Man fandt ikke, at et sprogkursus var relevant. Det vil sige, at det gjorde man i starten. Men da det var for dyrt, blev det endeligt afvist ud fra, at der ikke var nogen jobgaranti, og det var nærmest krævet, når et kursus lå i det prisleje."*
- *"Webkommunikation/hjemmeside ville kun bruges med bestemt job i sigte".*
- *"GMP kursus, da de mente, det ikke var relevant, siden jeg var i et akutforløb, hvor fokus var på job og ikke uddannelse. På trods af at GMP-kendskab nærmest er et krav indenfor min branche".*
- *"Klinisk diætist. Jeg er uddannet cand.agro. inden for husdyrproduktion og er derfor at betragte som "klinisk diætist" for dyr. Men jeg vil gerne være klinisk diætist for mennesker, men må ikke få mere uddannelse, fordi jeg har en lang videregående uddannelse."*

- *"Jeg fik i første omgang afslag på de 2 fag: Grundlæggende finite element metodeoptimering og Anvendt finite element metode med det argument, at det var på for højt niveau. De to medarbejdere på jobcenteret havde ikke sat sig ind i lovgivningen. Først efter at jeg og IAK havde belært dem om reglerne, fik jeg lov til at tage de to fag. Og det var ikke med Jobcenterets gode vilje. Det faglige niveau hos de to medarbejdere ved jobcenteret var meget lavt."*
- *"Miljøteknolog. Jeg fik at vide, at man ikke måtte tage SU-berettiget uddannelse, selvom jeg har opsparret SU til at gøre uddannelsen færdig efter uddannelsesydelsens dækning på 6 mdr."*

Det er problematisk, at man ikke kan trække på fx kurser i forretningsforståelse fra private udbydere. Disse kurser har fået gode evalueringer og kan være gavnlige for akademikere.

Derudover nævnte respondenterne afslag baseret på, at det ikke var fuldtidsuddannelser, eller at uddannelsen ikke ville føre til job.

- *"Ønske: Fag ved åbent universitet. Afslag argumentation: Ville ikke føre til job."*
- *"Argumentationen for afslag er, at de ikke mener, det bringer mig tættere på arbejdsmarkedet. Det er med stor forundring, at jeg får afslag. Ud af alle de kurser, som jeg er berettiget til at tage, er det disse kurser, som har mest relevans for min profil som er produktionsingeniør. Jeg tror, at jobcentret enten ikke forstår lovgivningen eller også sidder der personer, som fortolker lovgivningen."*
- *"Det var ikke en fuldtidsuddannelse".*
- *"Begge uddannelser blev afvist med svaret, at der også her var/er stor ledighed, og det var derfor ikke noget, de ville bruge økonomi på."*

Nogle afslag har været baseret på, at kurset har været for dyrt:

- *"Projektstyring med PRINCE 2. De begrundede afslaget med at 21.000,- kr. for uddannelsen plus 4.000,- kr. til transport var for dyrt."*
- *"Prisen for det kursus var for dyr."*
- *"Grunden var økonomi. Akademiuddannelse i webdesign/grafik."*

Der er ikke foregået udpræget tvang til bestemte uddannelsesforløb. Næsten ingen har følt sig pålagt en uddannelse, de ikke selv fandt relevant.

**Tabel 4.8: Er du blevet pålagt uddannelse, som du ikke selv finder relevant?**

	I alt
Ja	1,6%
Nej	98,4%
I alt	100%
N	183

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev indenfor de seneste 6 måneder gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

## 5. Karakteristik af ledige akademikere med risiko for tab af dagpengere retten

Herunder gennemgås baggrundsdata for respondenterne samt deres egne vurderinger af employability og forbedringsmuligheder i hhv. beskæftigelses- og dagpengesystemet.

Respondenterne har angivet, hvilket år de er dimitteret. Dette er især interessant ift. de helt unge. Lidt over 20 % af de, der har fået akutbrev, er dimitteret i 2010 eller 2011, som det ses i tabel 5.1. Denne gruppe er altså dimittender, der aldrig har været i job efter endt uddannelse. Resten af grupperne er relativt jævnt fordelt.

**Tabel 5.1: Hvilket år dimitterede du?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Før 1992	25,7%	25,0%	25,2%
I perioden 1992 – 1996	7,9%	11,8%	10,6%
I perioden 1997 – 2001	9,6%	12,2%	11,4%
I perioden 2002 – 2006	14,0%	12,8%	13,2%
År 2007	5,5%	2,9%	3,7%
År 2008	4,4%	5,0%	4,8%
År 2009	10,2%	9,1%	9,5%
År 2010	16,6%	14,8%	15,4%
År 2011	6,1%	6,2%	6,2%
I alt	100%	100%	100%
N	343	755	1.098

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Alderen betyder ifølge respondenterne noget, hvis man er over 55 år. Det er ifølge dem sværere at komme i betragtning ift. opslåede stillinger, hvis man har været på arbejdsmarkedet i mange år. Lidt over 15 % af de udfaldstruede ligger ifølge tabel 5.2 i denne gruppe.

Fordelingen mellem aldersgrupperne er relativ jævn. 27,8 % er under 36 år. 16,5 % er over 55 år.

Ser vi nærmere på de 55+ årige, kan det bemærkes, at denne aldersgruppe udgør en lidt større andel blandt de i dag beskæftigede akutbrevsmodtagere i forhold til de fortsat ledige. Det skyldes, at ca. 20 personer har fået seniorjob.

**Tabel 5.2: Hvad er din alder?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
30 år eller yngre	12,7%	8,8%	10,0%
31 - 36 år	21,7%	16,1%	17,8%
36 - 40 år	13,9%	14,9%	14,6%
41 - 45 år	10,4%	13,6%	12,6%
46 - 50 år	11,6%	15,3%	14,1%
51 - 55 år	11,8%	15,6%	14,4%
56 - 60 år	15,0%	10,7%	12,1%
61 år eller ældre	2,9%	5,1%	4,4%
I alt	100%	100%	100%
N	346	765	1.111

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Af nedenstående tabel fremgår det, at akutbrevsmottagerne fordeler sig bredt ud på de akademiske uddannelser.

**Tabel 5.3: Hvilket hovedområde tilhører din uddannelse?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Teknik, arkitektur og design	10,9%	13,8%	12,9%
Samfundsvidenskab, inkl. psykologi, økonomi og jura	19,3%	14,0%	15,6%
Erhvervsøkonomi - inkl. cand.merc.	6,3%	7,1%	6,9%
Humaniora - inkl. bibliotekar og pædagogik	23,9%	24,3%	24,2%
Naturvidenskab	7,8%	8,5%	8,3%
IT	4,0%	4,7%	4,5%
Sundhedsvidenskab	0,9%	1,0%	1,0%
Jordbrugsvidenskab og levnedsmiddel	1,1%	1,2%	1,2%
Journalistik og kommunikation	14,9%	13,7%	14,1%
Andet	10,9%	11,8%	11,5%
I alt	100%	100%	100%
N	348	774	1.122

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev indenfor de seneste 6 måneder gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Tre fjerdedele af respondenterne har været på offentlig forsørgelse i 2-5 ud af de seneste 10 år ifølge tabel 5.4. Under 7 % af respondenterne har været på offentlig forsørgelse i 5 år eller mere. Sammenlignet med udfaldstruede generelt, er akademikerne en meget mindre tung gruppe. Ifølge KL's tal har 31 % af alle akutbrevsmottagere været ledige i 5 år eller mere – altså en forskel på 24 procentpoint.

**Tabel 5.4: Hvor stor del af tiden inden for de seneste 10 år har du cirka modtaget dagpenge, kontanthjælp eller sygedagpenge?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Under 2 år	23,8%	16,1%	18,6%
2-3 år	41,0%	41,8%	41,5%
3-5 år	29,1%	34,9%	33,1%
5-7 år	5,5%	4,7%	5,0%
7-10 år	0,6%	2,4%	1,8%
I alt	100%	100%	100%
N	344	744	1.088

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Stort set alle personer blandt akutbrevsmottagerne har gennem deres ledighedsforløb allerede modtaget en del aktivering, jf. tabel 5.5.. 76 % har været på jobsøgningskurser, 56 % i virksomhedspraktik og 42 % har været i offentlig løntilskud. Det mest effektive aktiveringsredskab – privat løntilskud – er der imidlertid kun 13% , som har deltaget i.

**Tabel 5.5: Hvilke typer aktivering hos jobcenter eller anden aktør har du deltaget i under din ledighedsperiode**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Jobsøgningskursus	72,5%	77,6%	76,0%
Virksomhedspraktik	57,5%	56,0%	56,4%
Offentligt løntilskud	50,9%	38,6%	42,4%
CV-kursus	42,8%	48,1%	46,4%
Faglig opkvalificering	31,5%	35,9%	34,5%
Privat løntilskud	17,9%	10,8%	13,0%
Ingen	0,9%	1,2%	1,1%
Andet	19,7%	19,0%	19,2%
N	346	772	1.118

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

De anvendte aktiveringsforløb vurderes af 66 % af de udfaldstruede til i mindre grad eller slet ikke at have bragt dem tættere på job. Det indikerer, at beskæftigelsesindsatsen ikke har været relevant nok for de personer, som nu står i risiko for at miste dagpengeretten. Det er kun 33%, der ifølge tabel 5.6 i høj grad eller nogen grad oplever, at de er bragt tættere på et job som et resultat af den hidtidige aktiveringsindsats.



**Tabel 5.6: Har denne aktivering samlet set bragt dig tættere på beskæftigelse?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
I høj grad	14,4%	3,9%	7,2%
I nogen grad	26,6%	26,6%	26,6%
I mindre grad	23,1%	26,1%	25,1%
Slet ikke	35,9%	43,4%	41,0%
I alt	100%	100%	100%
N	334	717	1.051

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Den negative holdning til aktiveringen viser sig også i holdningen til egne jobmuligheder i fremtiden.

De udfaldstruedes egen opfattelse af, hvor tæt de er på et job, bliver behandlet i tabel 5.7. Det ses, at 39 % af alle udfaldstruede tror, det er mindre sandsynligt eller slet ikke sandsynligt, at de er i beskæftigelse om et halvt år. Dette tal er imidlertid væsentlig større, hvis man zoomer ind på gruppen af personer, som stadig er ledige. Her mener over 50 % af respondenterne, at de sandsynligvis ikke er i job indenfor de næste seks måneder.

Mange af de i forvejen beskæftigede regner med fortsat at være i job om 6 mdr.

**Tabel 5.7: Hvor sandsynligt vurderer du, det er, at du er i beskæftigelse om et halvt år?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Meget sandsynligt	47,3%	16,2%	26,6%
Sandsynligt	35,0%	32,9%	33,6%
Mindre sandsynligt	13,3%	30,4%	24,7%
Ikke sandsynligt	4,3%	20,5%	15,1%
I alt	100%	100%	100%
N	300	599	899

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Ifølge tabel 5.8 sigter udfaldstruede efter traditionelle lønmodtagerjob. Kun 5 % går mest efter freelanceopgaver, og 4 % ønsker at starte egen virksomhed.

**Tabel 5.8: I min jobsøgning sigter jeg primært efter**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Traditionelt lønmodtagerjob	94,2%	89,4%	90,8%
Freelance opgaver	4,1%	5,7%	5,2%
Starte egen virksomhed	1,8%	4,9%	3,9%
I alt	100%	100%	100%
N	342	772	1114

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Denne forholdsvis lave iværksættertrang forklares bl.a. med, hvor vanskeligt det er at opnå støtte fra jobcenter/a-kasse til at starte egen virksomhed:

- *"Det er næsten umuligt at få lov til at være iværksætter/skabe sit eget job."*
- *"Svært at være freelancer (som også er vejen til et fast job) uden at konflikte med dagpengesystemet."*
- *"Som deltidsselvstændig er jeg fastholdt i systemet så længe beskæftigelse i egen virksomhed "kriminaliseres". Hvis man skal have en chance til at gøre selvstændig virksomhed til hovedbeskæftigelse, skal man bruge tid på det. Når man er tvunget til at bruge det meste af sin ledige tid til ansøgninger til lønarbejde, mister man dyrebar tid til at bruge på virksomheden. Man bliver fastholdt i dagpengesystemet i stedet for hjælp til at komme ud af det."*
- *"Der er for dårlige muligheder for overgangsordninger, hvis man vil starte selvstændig virksomhed."*

Frekvensen af ansøgningerne har været høj for de fleste respondenters vedkommende. Indenfor det seneste halve år af dagpengeperioden har under 3 % af de akutramte akademikere søgt 10 eller færre jobs, mens over 60 % har søgt mere end 50 jobs.

**Tabel 5.9: Hvor mange job har du cirka søgt inden for det seneste halve år af din ledighedsperiode?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
10 eller færre job	4,6%	2,2%	2,9%
11 - 50 job	37,1%	36,0%	36,3%
51 - 100 job	45,9%	46,4%	46,2%
101 - 150 job	7,6%	8,4%	8,2%
Flere end 150 job	4,9%	7,1%	6,4%
I alt	100%	100%	100%
N	329	737	1.066

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Af tabel 5.10 fremgår det, at 70 % peger på, at strukturelle forhold som fx dårlige konjunkturer er udslagsgivende for, at de ikke er i job. Derfor opleves indfasningen af dagpengereformen i en lavkonjunktur som særlig udfordrende. 47 % oplever det også som en væsentlig barriere, at man har vanskeligt ved at komme i betragtning til ikke-akademiske job. Rådet til akademikere om "at du skal bare søge fagligt bredt" klinger således hult.

16 % er psykisk nedslidt efter det længere ledighedsforløb i en grad, så det nu er en væsentlig forhindring for at komme i beskæftigelse.

**Tabel 5.10: Hvad oplever du som de væsentligste barrierer i forhold til at finde beskæftigelse? (- mulighed for at sætte flere krydser)**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
Intensiv konkurrence om opslåede job	80,8%	82,2%	81,8%
Dårlige konjunkturer	70,0%	69,0%	69,3%
Besparelser i den offentlige sektor	47,2%	47,3%	47,3%
Svært at komme i betragtning til ikke-akademiske job	41,7%	49,4%	47,0%
Manglende erhvervserfaring	37,0%	38,7%	38,2%
Skæv uddannelsesprofil i forhold til hvad virksomhederne efterspørger	28,0%	31,5%	30,4%
Beskæftigelsessystemets aktiveringskrav	23,0%	21,1%	21,7%
Udtømt netværk af virksomhedskontakter	20,7%	22,0%	21,6%
Psykisk nedslidt efter længere ledighedsforløb	14,0%	17,5%	16,4%
Utidssvarende kvalifikationer	12,5%	16,7%	15,4%
Oplevede ingen væsentlige barrierer	1,7%	0,4%	0,8%
Andet	27,7%	30,4%	29,5%
N	343	771	1.114

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

En halvering af genoptjeningskravet vil gøre en forskel for de fleste af de udfaldstruede, jf. tabel 5.11 nedenfor. 89 % af akutbrevsmottagerne angiver, at de vil få nemmere ved at få tilstrækkelig med timer til at genoptjene dagpengereetten, hvis genoptjeningskravet igen vil lyde på de 26 ugers beskæftigelse i forhold til det nuværende krav om 52 uger.

**Tabel 5.11: Vil du i din situation få nemmere ved at få timer nok til genoptjening, inden du falder ud af dagpengesystemet, hvis det krævede 26 ugers beskæftigelse at genoptjene dagpengereetten i stedet for det nuværende krav om 52 uger?**

	I beskæftigelse	Ledige	I alt
I høj grad	82,6%	70,3%	74,2%
I nogen grad	9,7%	17,0%	14,6%
I mindre grad	3,7%	4,7%	4,4%
Slet ikke	4,0%	8,0%	6,8%
I alt	100%	100%	100%
N	321	684	1.005

Kilde: Survey blandt medlemmer af de akademiske a-kasser, der har modtaget akutbrev, gennemført af AAK, AJKS, CA, IAK OG MA.

Respondenterne har som afslutning på spørgeskemaet haft mulighed for at komme med forslag til forbedringer af beskæftigelsesindsatsen generelt. Nedenfor er udpluk af deres kommentarer og forslag.

## **A. Større kontakt til virksomhederne.**

- *"Man skulle i meget højere grad være proaktiv i forhold til at lokalisere potentielle stillinger, der er relevante og målrettet de enkeltes uddannelse og erhvervskompetencer."*
- *"Kontakter til virksomheder, der ikke ved, de skal bruge en akademiker."*
- *"Der skal være konsulenter, der tager direkte kontakt til virksomheder. Det betyder meget, at der er en organisation/autoritet eller andre, som kan stå inde for én."*
- *"Der skal være medarbejdere, som via en nær tilknytning til arbejdsmarkedet kan foreslå konkrete jobs og være indgangsvinklen til virksomheden i en eller anden udstrækning."*
- *"Fokus på deciderede virksomhedsrettede tiltag er vejen frem."*
- *"Ansæt jobkonsulenter, hvor det primære formål er at etablere en kontakt mellem små og mellemstore virksomheder og ledige"*
- *"At de ikke skal bruge deres tid på, hvad jeg laver, men i stedet på at give mig adgang til virksomheder og skabe et job til mig."*
- *"A-kassen og jobcentre skal være opsøgende til arbejdsgiverne og være i konstant kontakt med dem for at kunne formidle jobs."*

## **B. Mindre kontrol og mere kvalificeret rådgivning:**

- *"Jeg oplever systemet som utrolig stressende og kontrollerende - det er ikke en hjælp for mig at skulle tjekke ind på job-net en gang om ugen. Det giver i stedet stress, fordi jeg er bange for at glemme det. Og det er dumt, at jeg skal bruge tid på at søge, for mig, uvæsentlige stillinger bare for at ramme kvoten."*
- *"Der burde helt overordnet være en højere grad af 'vi er på din side' end 'mig mod systemet, der mistænkeliggør mig'. Selvfølgelig skal der være nogle krav, det siger sig selv. Men jeg har opfattelsen af at møde et system, der først og fremmest er sat i verden for at undgå, at jeg snyder."*
- *"Kompetente folk, der ligger på det samme niveau uddannelsesmæssigt."*
- *"Jobcenteret har ingen kompetencer til at hjælpe min faggruppe i at formidle beskæftigelse, da de ingen indsigt har i faggruppens kompetencer og arbejdsmarkedets behov."*

## **C. Mere individuel sparring**

- *"Jeg kunne godt tænke mig at have en personlig coach, som hjalp mig med at sætte mål og nå dem."*
- *"Lav langtidsplanlægning for den enkelte fra starten af ledigheden."*
- *"Jeg kunne godt have tænkt mig at være blevet indkaldt til et møde, hvor vi skulle tage udgangspunkt i min situation, hvor jeg kunne få hjælp til at lægge den bedst mulige strategi for mig selv om min kommende jobsøgning. Jeg kunne godt have brug for en professionel sparringspartner, som tog mig og min situation seriøst og som måske en gang hver måned evaluerede min indsats sammen med mig."*
- *"Individuelle forløb med en jobvejleder/coach, der evt. kan formidle kontakt til virksomheder. Dette fik jeg først tilbudt efter, jeg blev en del af akutpakken. Jeg tror, det ville være en fordel, hvis denne slags vejledning blev tilbudt meget tidligere i ledighedsperioden."*
- *"Der skal kigges mere på den enkelte. Ofte bliver det et "allround-ansøgningskursus", som man ikke altid kan bruge til noget. Jeg har for første gang nogensinde fået et tilbud om at komme til en jobcoach - det har i dén grad rykket mig."*

- *"Jeg ville gerne have været ringet op af min a-kasse og spurgt personligt, hvad de kunne gøre specielt for mig. De kender sammen med mit forbund mit fag og evt. åbninger rundt omkring i branchen - og kunne måske have guidet mig bedre."*
- *"Jeg har savnet en særlig indsats for ældre arbejdsløse, som støder på mange fordomme alene pga. alder."*
- *"Det ville også være virkelig godt med psykolog-samtale for de medlemmer, der er nede at vende over ledigheden."*
- *"Der skulle være psykologer ansat i a-kassen til at opretholde moral, arbejdslyst og selvværd, undgå stress m.m. for de arbejdssøgende"*

#### **D. Støtte til at starte som selvstændig eller freelancer**

- *"A-kassen og jobcenterets ansatte skal erkende at offentlige løntilskudsstillinger forværrer akademikerens muligheder for at få job, og at den slags grove udnyttelse af gratis arbejdskraft i den grad ødelægger mulighederne for freelance opgaver"*
- *"Man skal kunne genoptjene dagpengene, mens man er selvstændig"*
- *"Mere frihed til at blive freelancer"*
- *"Fokus på at selvstændig virksomhed kan være den eneste vej ud. Her får man i dag ikke lov til at deltage i arkitektkonkurrencer, opbygge en arkitektvirksomhed og bruge meget tid til dette. Man må maks bruge 7 timer om ugen. Hvilket er svært, når man skal starte op."*
- *"Det er håbløst at forestille sig, at man både skal søge lønmodtagerjobs og i fritiden have overskud til det ekstraordinære at starte egen virksomhed eller blive freelance."*

#### **E. Nytænkning af jobcentrenes rolle.**

- *"Først og fremmest skal jobcentret ændres fra at være en kontrolenhed til at være en jobformidlingsenhed. Fra a-kassens side har jeg fået udmærket rådgivning og vejledning, hvis jeg var i tvivl om noget. Jeg kunne i yderste konsekvens faktisk godt drømme om, at jobcentrene blev nedlagt, og at deres opgaver blev overtaget af a-kassen, som jeg har oplevet som yderst kvalificeret."*
- *"Nedlæg jobcentrene og læg opgaven hos a-kassen. Det giver en kortere vej til medlemmet og langt højere kompetence. En del på jobcentrene aner ikke, hvad de snakker om. Og anden aktør er en katastrofe - totalt spild af penge set fra det offentlige side."*
- *"A-kassen er OK og kvalificeret at bruge, men de "råder" ikke over tilstrækkeligt mange antal stillinger til at tilnærmelsesvis ramme antallet af ledige i min(e) gruppe(r). Jobcentret har ikke kvalifikationer til at hjælpe."*
- *"Jeg har intet at udsætte på min a-kasse! Jeg bliver og er altid blevet mødt positivt og med masser af muligheder, positiv tilgang og nogle topklasse tilbud om coaching, kurser i jobsøgning mv. Jeg har med stor gavn benyttet mig af disse tilbud, desværre uden at få job. Jobcentret har intet bibragt mig udover en masse bøvl og besvær og dum kontrol, som intet bibringer."*

## 6. Metode for dataindsamling

De fem akademiske a-kasser, AAK, AJKS, CA, MA og IAK har alle udvalgt e-mail-adresser på a-kassemedlemmer, der har fået akutbrev indenfor de seneste seks måneder fra udvalgsdatoen (august 2012).

A-kasserne har inviteret disse medlemmer til at medvirke i et internetbaseret spørgeskema via e-mail. For AAK, MA, AJKS og IAK blev undersøgelsen gennemført d. 28. februar – 14. marts. For CA's vedkommende blev undersøgelsen gennemført d. 18. marts – 29. marts med en lidt anderledes udsendingsmetode (CA-medlemmer fik ét fælles link, mens de øvrige a-kassemedlemmer fik individuelle link).

I spørgeskemaets indledende screeningsspørgsmål sorteres de a-kassemedlemmer fra, der ikke har fået akutbrev.

**Tabel 6.1: Svarprocent**

Udsendte	5550
Ugyldige e-mailadresser	54
<b>Udsendte skemaer til gyldige e-mailadresser</b>	<b>5498</b>
Svar i alt	1354
<b>Svarprocent</b>	<b>24,6 %</b>
Udenfor målgruppen (ikke modtaget akutbrev)	98
<b>Gyldige svar indenfor målgruppen</b>	<b>1256</b>
Tomme besvarelser	45
<b>Svarprocent af gyldige svar</b>	<b>22,6 %</b>